

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

СОФИЯ 1040, бул. "Христо Ботев" № 55

№ 137– април 2009

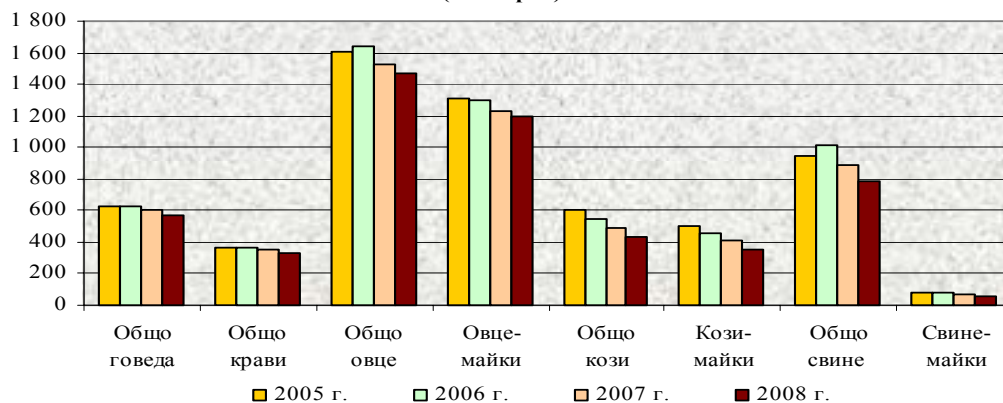
Селскостопанските животни в България към 1^{-ви} ноември 2008 година

Говедовъдните стопанства намаляват с 12.2% през 2008 г., а броят на говедата намалява с 6.2% спрямо 2007 г. Стопанствата с овце намаляват с 11.7%, докато броят на овцете намалява с 3.4%. През 2008 г. стопанствата с кози намаляват също (-13.2), както и броят на козите (-12.5%). За същия период общият брой на свинете намалява с 11.8%, а броят на стопанствата намалява с 29.4%.

През 2008 г. около 331.1 хил. броя стопанства отглеждат животни, което е с 14.4% по-малко в сравнение с 2007 г. Намалението засяга стопанствата, които отглеждат от 1 до 9 женски разплодни животни - млечни крави (-13.9%), овце-майки и заплодени дзвизки (-13.0%) и кози-майки и заплодени за първи път кози (-18.1%). Стопанствата с 1 до 9 женски свине за разплод над 50 кг намаляват значително – с 23.3%. Независимо, че стопанства с 10 и повече женски разплодни животни при повечето видове намаляват, броят на животните в тях нараства. Стопанствата с 10 и повече млечни крави намаляват с 1.7%, а млечните крави се увеличават с 4.7%. Стопанствата с 10 и повече овце-майки и заплодени дзвизки намаляват с 5.8%, а овцете намаляват само с 2.8%. Стопанствата с 10 и повече заплодени кози намаляват с 9.6%, а козите се увеличават с 4.4%. Свиневъдните ферми, отглеждащи 10 и повече женски свине намаляват с 8.4% и свинете намаляват с 6.3%. Само стопанствата с 10 и повече биволици се увеличават с 3.2%, а броят на биволиците се запазва (+0.3%). Общо добитото в стопанствата мляко е 1 316 071 тона, от които 1 143 190 тона краве, 88 243 тона овче и 77 465 тона козе. През наблюдавания период от животновъдните стопанства са продадени живи или са заклани около 2 912 хиляди броя животни.

Графика 1

Брой на селскостопанските животни към 1^{-ви} ноември по години
(хил. броя)

Източник: МЗХ, дирекция "Агrostатистика" - анкети "Брой на селскостопанските животни в България към 1^{-ви} ноември"

Подход при изследване на броя на животните

Целта на това изследване е да се определи броят на говедата, биволиците, свинете, овцете и козите към 01.11.2008 г. За да може да се направи оценка на броя на селскостопанските животни и да се характеризират стопанствата, които ги отглеждат, са използвани резултатите от анкета, състояща се от 2 части – за големи животновъдни стопанства и за малки животновъдни стопанства в България (Вж. каретата с методологични бележки).

Използваните дефиниции и категории животни са съобразени с изискванията на ЕС, определени с директиви 93/23/ЕИО, 93/24/ЕИО, 93/25/ЕИО и 97/77/ЕО и решения 94/432/ЕО, 94/433/ЕО и 94/434/ЕО.

Резултати и анализи

Таблица 1

Брой на стопанствата и на животните в България към 1^{ви} ноември 2008 г.

Показатели	Говеда общо	Крави общо	Телета до 1 година	Биволи общо	Биволи ци	Свине общо	Свине- майки	Овце общо	Овце- майки	Кози общо	Кози- майки
Животни (хил.бр.)	564.9	330.4	154.8	9.2	5.3	783.6	62.0	1474.8	1198.1	429.8	355.2
Стопанства (хил.бр.)	121.5	107.6	71.4	1.1	1.0	127.7	7.5	133.9	130.6	138.6	124.0
Среден брой животни в стопанство	4.6	3.1	2.2	8.7	5.4	6.1	8.3	11.0	9.2	3.1	2.9

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2008 г."

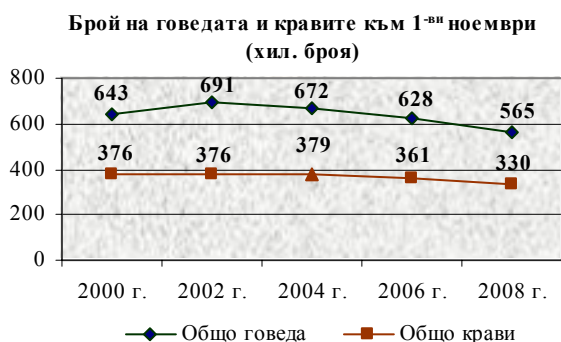
Таблица 2

Разпределение на женските животни по стопанства в България към 1^{ви} ноември 2008 г.

Брой животни в стопанство	Млечни крави		Биволици		Заплодени овце и дзвизки		Заплодени кози-майки и млади кози, заплодени за първи път		Женски свине за разплод над 50 кг	
	Стопанства	Животни	Стопанства	Животни	Стопанства	Животни	Стопанства	Животни	Стопанства	Животни
1 - 9	95.9%	61.3%	87.6%	31.4%	85.0%	37.1%	97.1%	75.3%	93.7%	21.7%
10 и повече	4.1%	38.7%	12.4%	68.6%	15.0%	62.9%	2.9%	24.7%	6.3%	78.3%
Общо	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2008 г."

Графика 2

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2008 г."

И през 2008 г. намаляват значително стопанствата, в които се отглеждат само по една млечна крава. Спрямо 2007 г. те са с 14.8% по-малко и в тях се отглеждат около 63 хиляди крави. Броят на стопанствата със 100 и повече млечни крави се увеличава незначително (+2.1%), но броят на кравите в тях се е увеличил със 7.7% и достига близо 29 хил. броя.

Анкетиране на големи животновъдни стопанства

Целта на анкетата е да се определи основният брой животни, налични към 01.11.2008 г., производството на мляко и реализацията на животни.

Извадката от големите стопанства, определени за анкетиране, обхваща 6 478 стопанства и е изготвена на база резултатите от проведеното преброяване на земеделските стопанства през 2003 г. Изследвани са следните видове животни: говеда, биволи, свине, овце и кози. Извадката покрива около 106 хил. стопанства, в които се отглеждат 67.5% от говедата в страната, 78.1% от бивоците, 70.6% от свинете, 54.8% от овцете и 25.3% от козите. Допълнително са анкетиран над 484 нови стопанства, създадени след 2003 г. За тяхното откриване са използвани административни източници, като регистъра на земеделските производители и др. Останалата част от животните се покрива с втората част от наблюдението, която обхваща малките животновъдни стопанства и е проведена в извадка от населени места.

Въпросникът за наблюдението обхваща основните теми, които ни интересуват – административна информация за стопанството, юридически статут, налични животни по видове и категории, производство на мляко и реализация на животни за периода от 01.11.2007 г. до 31.10.2008 г.

Анкетата е реализирана на място от анкетьори, наети и обучени от експертите по агостатистика в областните дирекции "Земеделие" към МЗХ. Те са попълнили въпросника след едно или няколко посещения във всяко стопанство.

Таблица 3

Разпределение на млечните крави според броя на отглежданите животни в стопанство към 01.11.2008 г.

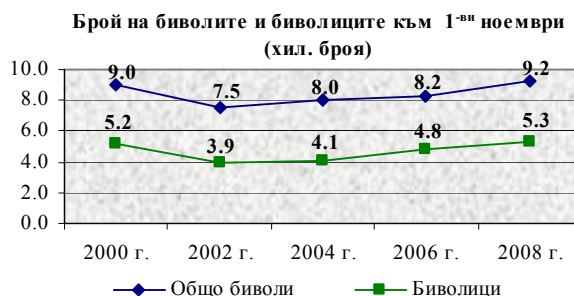
Брой животни в стопанство	Стопанства		Млечни крави	
	(брой)	Изменение 2008/2007	(хил. бр.)	Изменение 2008/2007
1-2	84 122	-13.8%	105.4	-13.1%
3-9	16 712	-14.8%	73.2	-13.5%
10-19	2 850	-8.5%	37.1	-6.8%
20 и повече	2 083	9.4%	99.0	9.8%
Общо	105 767	-13.4%	314.7	-6.3%

Източник: МЗП, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2007 г."

Броят на стопанствата, в които се отглеждат месодайни крави намалява с 34.4%, като намаляват основно стопанствата с 1-2 месодайни крави (-50%). Броят на месодайните крави се увеличава с 12.3% спрямо 2007 г. и достига 15.7 хил. броя със среден размер на стадата 6 крави.

Биволовдните стопанства през 2008 г. намаляват с 4.1%, но броят на бивоците леко се увеличава (+2.8%). Стопанствата, отглеждани от 3 до 20 биволици се увеличават с 13.0%, а отглежданите в тях животни се увеличават с 26.2% спрямо 2007 г.

Графика 3

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2008 г."

Статистическа тайна

За да се гарантира тайната на индивидуалните данни, някои от получените данни не са публикувани и са включени в обобщаваща позиция. Това са случаите, когато:

- » Има по-малко от 3 стопанства в разглежданата категория;
- » Едно от стопанствата в разглежданата категория обхваща повече от 85% от дейността в тази категория.

Таблица 4

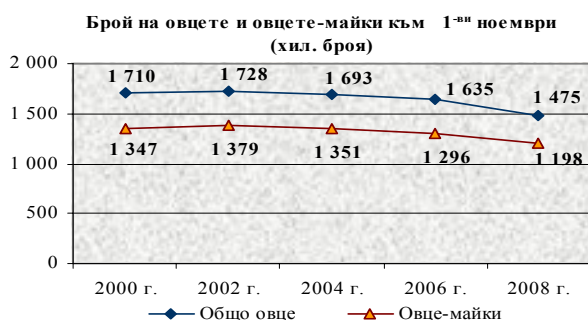
Разпределение на биволиците според броя на отглежданите животни в стопанство към 1.11.2008 г.

Брой животни в стопанство	Стопанства		Биволици	
	(брой)	Изменение 2008/2007	(брой)	Изменение 2008/2007
1 - 2	657	-7.6%	880	-10.1%
3 - 9	202	12.2%	921	37.5%
10 - 19	84	15.1%	930	16.7%
20 и повече	46	-13.2%	2 580	-4.7%
Общо	989	-2.8%	5 311	3.1%

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2008 г."

Стопанствата с овце намаляват през 2008 г. с 11.7%, а отглежданите в тях животни с 3.4%. Намаляват стопанствата с 1 до 9 женски овце за разплод (-13.0) спрямо 2007 г., докато стопанствата с над 100 овце-майки се увеличават с 21.8%, а овцете-майки в тях се увеличават с 22.3%. Средният размер на стадата с овце в страната е 11 броя, а овцете-майки са средно 9.5 броя в стопанство.

Графика 4

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2008 г."

Таблица 5

Разпределение на заплодените овце и дъвки според броя на отглежданите животни в стопанство към 01.11.2008 г.

Брой животни в стопанство	Стопанства		Заплодени овце и дъвки	
	(брой)	Изменение 2008/2007	(хил. бр.)	Изменение 2008/2007
1 - 9	110 283	-13.0%	408.6	-14.7%
10 - 19	11 084	-9.5%	136.5	-8.4%
20 - 49	5 657	-0.8%	163.0	-2.5%
50 - 99	2 480	-15.1%	166.6	-14.2%
100 и повече	1 910	21.8%	370.1	22.3%
Общо	131 414	-11.9%	1 244.8	-3.7%

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2008 г."

Анкетирани на малки животновъдни стопанства

Целта на анкетата е да се допълни броят на селскостопанските животни извън този, получен при анкетиранието на големите животновъдни стопанства.

Списък на 247 населени места от цялата територия на страната е изработен след стратифициране в зависимост от официално обявеното население в тях. Организирано е преброяване на всички малки животновъдни във всяко населено място от този списък. То обхваща всички стопанства, които не са попаднали в списъка на големите стопанства от първата част на наблюдението.

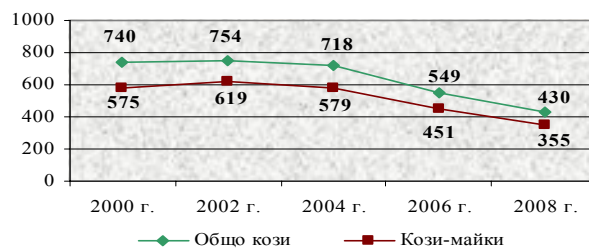
Въпросник - използван е същият въпросник, с който са анкетирани големите животновъдни стопанства, за да бъдат съпоставими получените резултати и да могат да бъдат оценени и допълнени всички категории животни от изследваните видове и произведените животински продукти.

Анкетата е реализирана от анкетори, наети и обучени от експертите по агостатистика в областните дирекции "Земеделие" към МЗХ. Във всяко селище от извадката те посещават всички домакинства, които отговарят на критериите на наблюдението, и попълват анкетна карта.

Точността на резултатите е много добра благодарение на достатъчния брой обхванати селища и на систематичността на провеждането на анкетата в избраните селища.

Графика 5

Брой на козите и козите-майки към 1-ви ноември (хил. броя)

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2008 г."

През 2008 г. намалението на броя на стопанствата, отглеждащи кози е 10.5% и към 1-ви ноември 2008 г. те са 138.6 хиляди. От 106 броя през 2007 г., стопанствата, отглеждащи 100 и повече кози, се увеличават на 115 през 2008 г. В тях се отглеждат 21 хил. животни.

Таблица 6

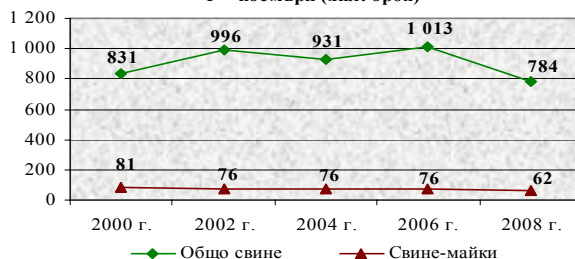
Разпределение на заплодените кози според броя на отглежданите животни в стопанство към 01.11.2008 г.

Брой животни в стопанство	Стопанства		Заплодени кози-майки и млади кози, заплодени за първи път	
	(брой)	Изменение 2008/2007	(хил. бр.)	Изменение 2008/2007
1 - 9	121 610	-18.1%	263.6	-19.0%
10 - 19	2 045	-23.1%	24.8	-25.5%
20 - 49	1 521	4.3%	43.6	4.6%
50 - 99	391	40.6%	26.6	50.3%
100 и повече	102	8.5%	16.3	17.3%
Общо	125 669	-17.9%	374.9	-13.2%

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2008 г."

Графика 6

Брой на свинете и основните свине-майки към 1-ви ноември (хил. броя)

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2008 г."

През 2008 г. стопанствата, в които се отглеждат от 1 до 9 свине намаляват с 29.2% до 188 хил. свине. Стопанствата, в които се отглеждат женски свине за разплод намаляват с 20.4%, като само стопанствата с 500 и повече женски свине се увеличават с 41.8% и в тях се отглеждат 43.4 хил. животни. В 11 стопанства се отглеждат 24.4% от свинете за уговяване над 50 кг (96.6 хил. от свинете за уговяване).

Таблица 7

Разпределение на женските свине за разплод над 50 кг според броя на отглежданите животни в стопанство към 01.11.2008 г.

Брой животни в стопанство	Стопанства		Женски свине за разплод над 50 кг	
	(брой)	Изменение 2008/2007	(хил. бр.)	Изменение 2008/2007
1 - 2	6 951	-19.7%	8.8	-19.3%
3 - 9	1 168	-28.7%	5.4	-28.0%
10 - 49	516	-3.7%	8.4	-6.7%
50 - 199	62	-38.0%	5.4	-40.0%
200 и повече	55	0.0%	48.9	-0.2%
Общо	8 752	-20.4%	76.9	-10.0%

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2008 г."

През 2007 г. в страната е произведено 1 277.4 млн. литри мляко, като делът на кравето е 86.9%.

Таблица 8

Общо производство на мляко в страната за периода 01.11.2007 г. – 31.10.2008 г. (хил. литри)

Райони	Краве	Биволско	Овче	Козе	Общо мляко
Северозападен	151 212	1705	13 670	22 781	189 368
Северен централен	157 612	781	7 955	8 394	174 742
Североизточен	166 343	278	15 171	11 369	193 161
Югоизточен	179 166	1574	15 301	11 205	207 246
Югозападен	141 612	863	11 657	13 070	167 202
Южен централен	313 948	1749	21 504	8 464	345 665
България	1 109 893	6 950	85 258	75 283	1 277 384

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2008 г."

В Южен централен район е произведено 27.1% от общото количество мляко, следван от Югоизточен – 16.2%. Най-малък е делът на произведеното мляко в Югозападен район – 13.1%.

През 2008 г. общо добитото в стопанствата мляко намалява с 0.9% в сравнение с 2007 г. Кравето мляко

Таблица 9

Производство на мляко в България (тона)

Година	Краве	Биволско	Овче	Козе	Общо мляко
2004 г.	1 344 750	6 229	117 682	129 381	1 598 042
2005 г.	1 286 909	6 989	105 057	109 114	1 508 069
2006 г.	1 298 709	7 132	107 535	102 297	1 515 673
2007 г.	1 148 328	7 052	84 907	87 174	1 327 461
2008 г.	1 143 190	7 173	88 243	77 465	1 316 071
изменение 2008/2007	-0.4%	1.7%	3.9%	-11.1%	-0.9%

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 01.11.2008 г."

Таблица 11

Разпределение на животните по райони (NUTS 2)

(хил. броя)

Райони	Говеда - общо		Крави - общо		Биволи - общо		Биволици	
	2007 г.	2008 г.	2007 г.	2008 г.	2007 г.	2008 г.	2007 г.	2008 г.
Северозападен	84.2	83.5	51.4	51.4	2.3	2.9	1.4	1.6
Северен централен	88.0	79.7	49.2	45.7	1.6	1.4	0.9	0.7
Североизточен	92.8	83.4	54.5	47.7	0.6	0.6	0.3	0.3
Югоизточен	94.0	92.0	52.5	50.7	1.9	1.9	1.1	1.2
Югозападен	72.5	62.6	42.6	37.8	0.9	0.8	0.5	0.6
Южен централен	170.6	163.8	99.6	97.1	1.7	1.6	0.9	1.0
България	602.1	565.0	349.8	330.4	9.0	9.2	5.1	5.4

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 1^{-ви} ноември"

Таблица 11 - Продължение

Разпределение на животните по райони (NUTS 2)

(хил. броя)

Райони	Свине - общо		Свине - майки		Овце - общо		Овце - майки		Кози - общо		Кози - майки	
	2007 г.	2008 г.	2007 г.	2008 г.	2007 г.	2008 г.	2007 г.	2008 г.	2007 г.	2008 г.	2007 г.	2008 г.
Северозападен	180.5	168.4	15.4	16.1	200.1	186.7	155.4	142.6	121.7	101.9	96.1	81.3
Северен централен	225.3	191.7	18.6	15.0	216.9	200.9	170.5	157.5	71.0	60.5	56.9	47.9
Североизточен	176.2	181.1	15.8	12.2	284.4	290.3	231.9	222.6	62.1	55.9	51.0	44.8
Югоизточен	134.9	125.7	10.6	8.7	291.6	272.6	245.1	233.6	86.9	70.9	71.9	60.1
Югозападен	65.6	42.9	3.5	2.7	203.8	199.6	164.4	169.2	96.3	85.0	82.3	74.4
Южен централен	106.1	73.8	6.5	7.2	329.6	324.7	266.1	272.6	57.5	55.7	47.8	46.6
България	888.6	783.6	70.4	61.9	1 526.4	1 474.8	1 233.4	1 198.1	495.5	429.9	406.0	355.1

Източник: МЗХ, дирекция "Агостатистика" – анкета "Брой на селскостопанските животни в България към 1^{-ви} ноември"

Районите, цитирани в публикацията, са в съответствие с изискванията на общата класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана в Европейския съюз (NUTS2), съгласно Регламент (ЕД) №176/2008. Районите, които образуват ниво 2 (NUTS2) са както следва: **Северозападен** – Видин, Враца, Монтана, Ловеч и Плевен; **Северен централен** – Велико Търново, Габрово, Разград, Русе и Силистра; **Североизточен** – Варна, Добрич, Търговище и Шумен; **Югоизточен** – Бургас, Сливен, Ямбол и Стара Загора; **Югозападен** – Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град и София област; **Южен централен** – Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян и Хасково.

Публикацията е приключена редакционно на 7 април 2009 г.
Отговорник на публикацията: Севгинар Мустафа
Редакция: МЗХ, дирекция "Агостатистика"

За повече информация: МЗХ, дирекция "Агостатистика"
Тел./факс: 980 82 94; E-mail: agostat@mzh.government.bg
Интернет страница на МЗХ-<http://www.mzh.government.bg>

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

СОФИЯ 1040, бул. "Христо Ботев" № 55

№ 137 - април 2009 - Приложение

Селскостопанските животни в България към 1^{-ви} ноември 2008 година

Разпределение на броя на животните по категории

Категории животни	1 ^{-ви} ноември 2007 г.	1 ^{-ви} ноември 2008 г.	Изменение 2008/2007
ОБЩО ГОВЕДА	602 056	564 904	-6.2%
Общо телета под 1 година	167 004	154 796	-7.3%
в т.ч. телета за уговяване под 1 година	69 986	65 612	-6.2%
в т.ч. други мъжки телета под 1 година	43 791	37 209	-15.0%
в т.ч. други женски телета под 1 година	53 227	51 975	-2.4%
Мъжки животни от 1 до 2 години	15 159	12 492	-17.6%
Юници за уговяване от 1 до 2 години	7 660	8 427	10.0%
Юници за разплод от 1 до 2 години	31 614	30 242	-4.3%
Бици на 2 години и повече	4 169	4 818	15.6%
Волове на 2 години и повече	488	894	83.2%
Юници за уговяване на 2 год. и повече	2 580	3 337	29.3%
Юници за разплод на 2 год. и повече	23 531	19 542	-17.0%
Общо крави на 2 години и повече	349 851	330 356	-5.6%
в т.ч. млечни крави	335 886	314 668	-6.3%
в т.ч. други крави	13 965	15 688	12.3%
ОБЩО БИВОЛИ	8 968	9 222	2.8%
Биволици	5 153	5 311	3.1%
Малакини на 1 година и повече	1 710	1 338	-21.8%
Мъжки на 1 година и повече	433	804	85.7%
Малачета и малакини под 1 година	1 672	1 769	5.8%
ОБЩО ОВЦЕ	1 526 392	1 474 845	-3.4%
Млечни овце-майки	1 122 818	1 103 936	-1.7%
Други овце-майки	110 623	94 174	-14.9%
Заплодени дзвизки	58 770	46 744	-20.5%
Агнета до 6 месеца	78 945	90 894	15.1%
Шилета на 6 месеца и повече	120 498	102 759	-14.7%
Кочове (вкл. млади)	34 738	36 338	4.6%
ОБЩО КОЗИ	495 484	429 834	-13.2%
Кози-майки	406 064	355 187	-12.5%
Млади кози, заплодени за първи път	25 820	19 714	-23.6%
Ярета	53 446	45 312	-15.2%
Пръчове (вкл. млади)	10 154	9 621	-5.2%
ОБЩО СВИНЕ	888 609	783 649	-11.8%
Прасенца до 20 кг	146 530	146 462	0.0%
Прасенца от 20 до 50 кг	167 280	160 707	-3.9%
Свине за уговяване от 50 до 80 кг	127 611	124 691	-2.3%
Свине за уговяване от 80 до 110 кг	215 347	181 800	-15.6%
Свине за уговяване над 110 кг	142 497	89 823	-37.0%
Нерези (вкл. млади)	3 920	3 313	-15.5%
Основни свине-майки	70 442	61 976	-12.0%
в т.ч. заплодени свине-майки	45 044	40 772	-9.5%
в т.ч. други свине-майки	25 398	21 204	-16.5%
Свине, заплодени за първи път	7 693	8 794	14.3%
Млади незаплождани свине	7 289	6 083	-16.5%

Източник: МЗХ, дирекция "Агростатистика" - анкети "Брой на селскостопанските животни в България към 1^{-ви} ноември"